

Vloga predmeta šport pri spodbujanju narodne identitete na dvojezičnem območju Prekmurja

Kaja Mujdrica

Univerza v Mariboru
kaja.mujdrica1@um.si

Joca Zurc

Univerza v Mariboru
joca.zurc@um.si

Mateja Pšunder

Univerza v Mariboru
mateja.psunder@um.si

Temeljni namen prispevka je bil raziskati, kakšna je pri spodbujanju narodne identitete učencev in dijakov na dvojezičnem območju Prekmurja vloga predmeta šport v osnovni šoli oz. športne vzgoje v srednji šoli. Raziskava temelji na kvantitativnih podatkih, ki so bili pridobljeni s spletnim vprašalnikom, s pomočjo katerega smo dobili odgovore 152 učencev in dijakov dvojezičnih osnovnih ter srednjih šol. Na osnovi njihovih stališč zaključujemo, da se pri obravnavanih predmetih na dvojezičnih šolah v Prekmurju spodbuja in utrjuje predvsem slovenska narodna identiteta, na kar vplivajo: sporazumevanje v slovenskem jeziku, dejavnosti, ki so načrtno ali preko prikrita kurikuluma vključene v poučevanje, in slovenska narodna identiteta učencev ter dijakov. Čeprav rezultati pričajo v korist spodbujanja slovenske narodne identitete, raziskava pokaže odprtost do tega, da tudi pripadniki madžarske narodne skupnosti ohranjajo in utrjujejo lastno narodno identiteto pri predmetih s področja športa, in potrdi prisotnost sožitja med pripadniki različnih narodnosti na dvojezičnem območju v Prekmurju.

Ključne besede: narodnost, šport, pouk športne vzgoje, dvojezično šolstvo, madžarska manjšina

Uvod

Na območju Republike Slovenije živijo pripadniki različnih narodnih identitet. Poleg Slovencev, ki predstavljajo večinski narod, sta v državi priznani še dve avtohtoni narodni manjšini, in sicer madžarska ter italijanska (Žurej 2004). Ob navedenih narodih živijo na slovenskem območju tudi druge narodne skupnosti, kot so npr. Romi, prebivalci bivše Jugoslavije, priseljenci iz drugih držav sveta. Narodna identiteta po Južnič (1993) predstavlja eno izmed najkompleksnejših in najbolj sestavljenih identitet, ki se odraža skozi kolektivno identiteto s prepoznavnimi skupnimi simboli, spomini, vrednotami

in predstavami. Nanjo vplivajo raznoliki dejavniki, med drugim tudi kulturno okolje, materni jezik, jezik izobraževanja, kraj bivanja, narodnost staršev, religija ali tradicije, ki so značilni za določeno skupnost (Lampl 2009 v Časar 2014, 25).

Madžarska narodna skupnost v približno 30 naseljih ob slovensko-madžarski meji že stoletja biva v sožitju s Slovenci. Zaradi mešane narodnostne sestave se je na omenjenem slovenskem območju razvilo dvojezično šolstvo, začetki katerega segajo že v šolsko leto 1959/1960 (Gabrič 2006). Dvojezične šole na vseh stopnjah formalnega šolanja, ki jih skupaj obiskujejo učenci slovenske in madžarske narodnosti, imajo pomembno vlogo pri ozaveščanju in spodbujanju narodne pripadnosti, ohranjanju ter razvoju madžarske etnične manjšine in razvijanju medkulturne identitete (Gabrič 2006; Vidmar 2011). Pouk je obogaten z medkulturnimi vsebinami in pristopi poučevanja. Poteka dvojezično, v slovenščini in madžarščini, temu pa je ustrezno prilagojen tudi predmetnik. Na dvojezičnih osnovnih in srednjih šolah imajo učenci ter dijaki pri vseh predmetih, z izjemo jezikov, možnost, da opravljajo preverjanja in ocenjevanja znanja v jeziku, ki si ga izberejo sami (Baler in Horvat 2019). Pomembno mesto pri oblikovanju, negovanju in krepitvi narodne identitete na dvojezičnih šolah predstavljajo predmeta slovenščina ter madžarščina in družboslovni ter humanistični predmeti (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2020a; 2020b), kot so domovinska in državljanska kultura in etika (oz. sociologija v gimnazijah), geografija, zgodovina in glasbena umetnost (Low-Beer 2003). Narodno identiteto pa lahko učenci in dijaki dvojezičnih šol krepijo tudi pri izbirnih predmetih, pri katerih je v ospredju narodnostna vsebina, kot so madžarska ljudska glasba, madžarski ljudski plesi in etnologija Madžarov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2016).

Ohranjanje jezika in kulture okolja, iz katerega otrok prihaja, ima velik pomen za otrokov razvoj in šolsko uspešnost. Če učencu, ki ima težave z jezikom okolja, ni omogočen razvoj materinščine, mu je s tem oteženo tudi učenje drugega jezika. To ima posledično vpliv na njegove dosežke pri drugih predmetnih področjih (Bernstein 1996, v Peček Čuk in Lesar 2011, 186). Prav zaradi tega naj bi vzgojno-izobraževalne institucije manjšinskim etničnim skupinam omogočale pomoč pri učenju drugega jezika, spodbujale ohranjanje učenčeve materinščine in kulture ter multikulturno vzgojo (Kymlicka 2005 v Peček Čuk in Lesar 2011, 185). Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI) (2001) sledi podobnemu cilju, ki tudi madžarski manjšini omogoča »razvijanje zavesti o pripadnosti k madžarski narodni skupnosti ter ohranjanje in razvija-

nje lastne kulturne tradicije«. Med drugim je cilj zakona tudi vzgoja za bivanje v sožitju s pripadniki slovenskega naroda.

Po pregledu literature ugotavljamo manko raziskav, ki bi preučevale vlogo predmetov s področja športa pri spodbujanju in utrjevanju narodne identitete učencev v dvojezičnih šolah. Moderni šport kot ena izmed osrednjih družbenih dejavnosti je namreč povezan tudi z narodno identiteto in s procesi njene izgradnje (Stankovič 2004; Starc 2006), saj ima pomembno vlogo pri vključevanju drugih narodnosti v družbo, podpira pa tudi medkulturni dialog (Ministrstvo za šolstvo in šport 2007). Temeljni namen našega prispevka je zato na podlagi kvantitativnega raziskovalnega pristopa zapolniti to vrzel in ugotoviti, na kakšen način se kaže spodbujanje narodne identitete pri športni vzgoji¹ v osnovnih in srednjih šolah na slovensko-madžarskem dvojezičnem območju v Prekmurju.

Šport kot dejavnik spodbujanja narodne identitete

O povezanosti športa in narodne identitete je razpravljalo že več avtorjev. Med pomembnejšimi prispevki na slovenskem območju so dela Stankoviča (2004), Starca (2003; 2006) ter Mojce Doupone Topić in Marjete Kovač (2005). Dóczy (2011) in Mariann Vaczi (2019) sta se ukvarjala s preučevanjem povezav med športom in madžarsko narodnostjo. Tematika dosedanjih raziskav je bila tudi preučevanje vloge športa pri spodbujanju narodne identitete manjšin, npr. pri slovenski manjšini v Italiji (Rupel 2006). Whitson in McIntosh (1993) ugotavljata, da je šport množični kulturni pojav, ki ima za narod dve pomembni vlogi: (1) narod predstavlja v svetu ter (2) vzbuja nacionalna čustva državljanov znotraj naroda. Šport premaguje vse družbene razlike, kot so spol, rasa in starost, in na tak način združuje ljudi ne glede na njihovo narodno različnost. Tekmovalna narava športa povečuje narodno zavest. Večina narodov je v različnih zgodovinskih obdobjih oblikovala svoje narodne heroje – mnogi izmed njih so športniki (Doupona Topić in Kovač 2005). Dóczy (2011) izpostavlja, da je športni uspeh za madžarski narod pomemben, vendar kot navaja, naj bi se stopnja identifikacije s športnimi rezultati zmanjšala v pri-

¹ Obvezni predmet s področja športa se v predmetniku osnovnošolskega izobraževanja v Sloveniji imenuje šport, v predmetniku srednješolskega izobraževanja pa športna vzgoja. Kljub temu se v naslovu in besedilu v madžarščino prevedenega učnega načrta za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja predmet imenuje *sportnevelés*, kar v prevodu pomeni športna vzgoja (Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2011). Zato v prispevku uporabljamo poenoteno poimenovanje za oba predmeta – športna vzgoja, kar je tudi v skladu z uveljavljenim mednarodnim poimenovanjem (angl. *physical education* – PE).

merih neuspehov športnikov. Mojca Doupona Topič in Marjeta Kovač (2005) sta na podlagi izvedene raziskave podobno ugotovili, da so slovenski državljanji precej ponosni na to, ko slovenski športniki dosežejo visoke rezultate, in občutke narodnega ponosa pogosto povezujejo z dogodki ter osebami, ki so pustili pečat v zgodovini svetovnega športa.

Če imamo na eni strani raziskave, ki se ukvarjajo s splošnim vplivom športa na narodno identiteto, pa na drugi strani zasledimo tudi nekaj raziskav o tem, kako šport spodbuja narodno identiteto učencev v šolah. Leonenko (2016) izpostavlja, da športne aktivnosti nudijo odlične priložnosti za razvoj socialnih veščin učencev različnih narodnosti, kot so strpnost, komunikacija, medsebojno sodelovanje in kritično mišljenje. Pomembno vlogo pri spodbujanju identitete imajo tudi učitelji, ki poučujejo športno vzgojo. V nekaterih državah so npr. razvili model usposabljanja bodočih učiteljev na področju domoljubne vzgoje učencev, ki je, kot ugotavljajo Marina M. Shubovich idr. (2016), dokazano povezana z večjo pripravljenostjo učiteljev za spodbujanje narodne identitete dijakov pri pouku športne vzgoje v srednji šoli. Potencial pri razvijanju domoljubja imajo tudi ljudske igre in plesi, saj poleg tega, da telesno krepijo otroka, njegove gibalne sposobnosti in spretnosti, hkrati urijo duha, razvijajo moralna čustva, spodbujajo pogum, timsko delo, poštenost in otrokovo zanimanje za narodno folkloro (Shubovich idr. 2016). Raziskava Skitnevskiy idr. (2018, 556) ugotavlja, da je pozitiven vpliv športa v šoli na mlado generacijo težko prezreti, saj šport spodbuja disciplino, prav tako pa razvija vrsto družbeno pomembnih osebnostnih lastnosti. Avtorji izpostavljajo, da mladi, ki sodelujejo na športnih prireditvah, v šolski ekipi oz. reprezentanci, razumejo občutke zmage na tekmovanjih. Občutek ponosa na državo pride do športnika tudi na piedestalu, ob igranju državne himne. Raziskava Darie Omelchenko idr. (2015) je potrdila, da k domoljubni vzgoji mladih poleg družine in izobraževalnih ustanov prispevajo tudi športne organizacije (Omelchenko idr. 2015), s katerimi sodelujejo tudi šole. Naj izpostavimo, da ima šport pomembno vlogo tudi pri vključevanju pripadnikov drugih narodnosti v večinsko družbo, saj podpira medkulturni dialog (Ministrstvo za šolstvo in šport 2007).

Pomen ohranjanja in razvijanja narodne identitete učencev ter dijakov nadalje izpostavljajo tudi zakoni na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji (npr. Zakon o osnovni šoli (ZOsn) 1996; Zakon o gimnazijah (ZGim) 1996; Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI) 2001), *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji* (Ministrstvo za šolstvo in šport 2011) ter osnovnošolski (Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2011)

in gimnazijski učni načrti športne vzgoje (Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2008). Športna vzgoja je kot obvezen predmet vključena v osnovnošolske in srednješolske kurikule, s tem tudi v dvojezične šole v Prekmurju. Zaradi prilagojenega predmetnika se v dvojezičnih osnovnih in srednjih šolah izvaja v manjšem številu ur, kot vsi ostali predmeti pa naj bi potekala dvojezično. Šport je prav tako del razširjenega programa dvojezičnih šol, med drugim je vključen tudi v dneve dejavnosti (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2020a; 2020b).

Na podlagi teoretičnih ugotovitev predpostavljamo, da športna vzgoja nudi veliko možnosti za razvijanje narodne identitete – med drugim z ogledi športnih tekmovanj, navijanjem za športnike, s spoznavanjem športnikov, z organizacijo šolskih športnih tekmovanj, medpredmetnimi povezavami ter mednarodnimi sodelovanji šol na športnem področju. Omenili smo, da je jezik temeljni element narodne identitete, zato predpostavljamo, da ima ta svoj pomen tudi pri sporazumevanju med učenci in učitelji pri športni vzgoji. S svojim načinom dela lahko narodno identiteto učencev spodbuja tudi učitelj. Na kakšen način se pri športni vzgoji spodbuja narodna identiteta učencev in dijakov v osnovnih ter srednjih šolah na slovensko-madžarskem dvojezičnem območju v Prekmurju, smo preučevali v empirični raziskavi.

Empirična raziskava

V prispevku prikazujemo del rezultatov raziskave, ki je nastala v okviru magistrskega dela »Vloga predmeta šport pri spodbujanju narodne identitete na slovensko-madžarskem območju Prekmurja« na študijskem programu 2. stopnje Pedagogika na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru (Mujdrica 2022). Temeljni namen naše raziskave je bil ugotoviti, kateri jezik učenci in dijaki dvojezičnih šol uporabljajo oz. bi si želeli uporabljati pri pouku športne vzgoje. Zanimalo nas je, s katerimi dejavnostmi in kako pogosto se pri športni vzgoji spodbuja narodna identiteta pri učencih in dijakih dvojezičnih šol v Prekmurju. V okviru omenjenega smo ugotavljali tudi razlike med učenci in dijakom glede na stopnjo šolanja, njihov materni jezik in narodnost, s katero se identificirajo. Preverjali smo naslednje hipoteze:

- H1 Med anketiranci obstaja statistično pomembna razlika v uporabi slovenskega in madžarskega jezika pri pouku športne vzgoje glede na stopnjo šolanja ter njihov materni jezik.
- H2 Med anketiranci obstaja razlika v stališču do uporabe dvojezičnosti pri športni vzgoji glede na njihov materni jezik.

- H3 Med stopnjo šolanja, ki jo anketiranci obiskujejo, obstaja razlika glede pogostosti vključenih aktivnosti v pouk športne vzgoje, ki spodbujajo narodno identiteto.

Metodologija

Pričujoča raziskava temelji na kvantitativnem pedagoškem raziskovanju, pri čemer je bila uporabljena deskriptivna ter kavzalna neeksperimentalna metoda empiričnega raziskovanja z anketno metodologijo. V raziskavo je bil vključen neslučajnostni namenski vzorec učencev dvojezičnih osnovnih šol v Prekmurju, ki so v šolskem letu 2021/2022 obiskovali 7. ali 8. razred, ter dijakov Dvojezične srednje šole Lendava, ki so v šolskem letu 2021/2022 obiskovali 1., 2. ali 3. letnik.

Na povezavo do spletnega vprašalnika je skupno kliknilo 257 anketirancev, v celoti pa ga je izpolnilo 152 učencev in dijakov, kar predstavlja 59,1 % vzorca. Končni vzorec tako predstavlja 82 osnovnošolcev (53,9 %) ter 70 srednješolcev (46,1 %) dvojezičnih šol v Prekmurju.

Preglednica 1 kaže, da so v vzorcu prevladovali učenci in dijaki s slovensko narodno pripadnostjo (69,1 %), manj kot 10 % anketirancev je spadalo med pripadnike madžarske narodne skupnosti. Pod obojno – madžarsko in slovensko narodno pripadnost – pa se je prištevalo 16,4 % anketiranih. V anketiranju sta sodelovala dva pripadnika hrvaške narodnosti. Pričakovano je bil tudi najpogostejši materni jezik, ki ga govorijo anketiranci, slovenski jezik (71,7 %). Za madžarščino kot materni jezik se je opredelila manj kot četrtnina sodelujočih (23 %). Štirje anketiranci so odgovorili, da sta njuna materna jezika oba – slovenščina in madžarščina (2,6 %), po eden sodelujoči pa je kot materni jezik izpostavil nemščino, albanščino, hrvaščino in romščino.

V raziskavi je bil uporabljen anonimen spletni vprašalnik, sestavljen iz 19 vprašanj. Vprašalnik je bil oblikovan na osnovi literature, končno verzijo pa smo prevedli tudi v madžarski jezik. Uvodni del so sestavljala vprašanja o de-

Preglednica 1 Vzorec anketirancev po narodni pripadnosti

Narodna pripadnost	<i>f</i>	<i>f</i> (%)
Slovenec/-ka	105	69,1
Madžar/-ka	12	7,9
Slovenec/-ka in Madžar/-ka	25	16,4
Hrvat/-ica	2	1,3
Ne želim odgovoriti	8	5,3
Skupaj	152	100,0

Opombe *f* – število odgovorov, *f*(%) – delež odgovorov v odstotkih.

mografskih značilnostih (spol, šola, razred ali letnik, narodnost, državljanstvo, materni jezik). V nadaljevanju so sledila vsebinska vprašanja. V prispevku predstavljamo rezultate dveh vsebinskih sklopov, ki se nanašajo na jezik sporazumevanja pri športni vzgoji ter na dejavnosti, ki spodbujajo narodno identiteto učencev in jih učitelji vključujejo v pouk tega predmeta v osnovni ter srednji šoli. Navedena vprašanja so bila zaprtega tipa z nominalnimi spremenljivkami in s tristopenjsko Likertovo lestvico.

Vsebinska veljavnost vprašalnika je bila preverjena po strokovni oceni dveh ekspertov. Zanesljivost vprašalnika je bila zagotovljena z natančnimi in razumljivimi navodili za njegovo izpolnjevanje. Celotno besedilo vprašalnika je bilo zapisano v slovenskem jeziku in hkrati prevedeno v madžarščino, kar je tudi učencem in dijakom madžarske narodnosti omogočilo razumevanje vprašanj. Zanesljivost ocenjevanih trditev z Likertovo lestvico je bila preverjena s Cronbachovim koeficientom zanesljivosti (α). Na osnovi dobljenih rezultatov ocenjujemo, da je zanesljivost vprašalnika zelo dobra ($\alpha = 0,914$).

Zbiranje podatkov je potekalo med 13. in 24. junijem 2022 s pomočjo spletne aplikacije 1KA. Stik s šolami smo preko telefonskega pogovora in elektronske pošte navezali v začetku meseca junija ter vodstvu šole predstavili namen raziskave. Po tem, ko so ravnatelji vključenih šol potrdili sodelovanje v raziskavi, smo šolam po elektronski pošti posredovali dvojezično napisana soglasja za starše mladoletnih učencev in dijakov, s čimer so potrdili in dovolili, da njihov otrok sodeluje v raziskavi. Spletni vprašalnik smo nato po elektronski pošti najprej posredovali ravnateljem osnovnih in srednjih šol, ki so ga preko eAsistenta ali po elektronski pošti posredovali razrednikom oz. učiteljem športne vzgoje, ti pa so povezavo razdelili med učence in dijake. Anketiranje je potekalo v šolskih prostorih pod vodstvom učiteljev. Učenci so vprašalnik izpolnili samostojno in individualno.

Pridobljene kvantitativne podatke smo v nadaljevanju obdelali s pomočjo programa IBM SPSS Statistics 22. Za analizo podatkov smo uporabili metode opisne statistike, kot so frekvenčne porazdelitve (f , $f\%$) atributivnih spremenljivk, aritmetična sredina ($\bar{x}$) in standardni odklon (σ) za ugotavljanje povprečij odgovorov na Likertovi lestvici stališč. S Cronbachovim koeficientom alfa (α) smo ugotavljali zanesljivost merskega instrumenta. Za preverjanje statično značilnih razlik pri vprašanju o jeziku sporazumevanja pri pouku športne vzgoje glede na stopnjo šolanja in materni jezik smo uporabili χ^2 -preizkus s Pearsonovim koeficientom. Za preverjanje statistično značilnih razlik pri vprašanju o pogostnosti dejavnosti pri športni vzgoji, ki spodbujajo narodno identiteto glede na stopnjo šolanja, pa smo uporabili Mann-Whitneyjev U-preizkus.

Rezultati

Med dvojezičnimi osnovnimi šolami in srednjo šolo obstaja statistično pomembna razlika v jeziku, ki prevladuje pri sporazumevanju pri pouku športne vzgoje ($p < 0,039$). Glede na odgovore anketirancev je iz preglednice 2 razvidno, da pouk pri tem predmetu poteka dvojezično (približno enak delež madžarščine in slovenščine) v osnovnih šolah (50,0 %), v srednjih šolah pa poteka pretežno v slovenščini (58,6 %). Najmanj anketirancev v obeh primerjanih skupinah je odgovorilo, da je učni jezik športne vzgoje pretežno madžarščina (3,9 %), pri čemer je bilo med navedenimi nekoliko več odgovorov med srednješolci (7,1 %).

Učenci in dijaki so pri športni vzgoji največkrat ocenjeni v slovenskem jeziku (78,4 %). Ta jezik bi izbrali tudi, če bi imeli možnost izbire (76,4 %) (pre-

Preglednica 2 Učni jezik pri pouku športne vzgoje v dvojezični osnovni in srednji šoli

Šola	Pretežno slovenščina		Pretežno madžarščina		Dvojezičen		χ^2	p
	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)		
Osnovna šola	40	48,8	1	1,2	41	50,0		
Srednja šola	41	58,6	5	7,1	24	34,3		
Skupaj	81	53,3	6	3,9	65	42,8	6,473	0,039

Opombe *f* – število odgovorov, *f*(%) – delež odgovorov v odstotkih, χ^2 – hi-kvadrat-preizkus, *p* – statistična pomembnost.

Preglednica 3 Dejanski in želeni jezik preverjanja in ocenjevanja znanja pri pouku športne vzgoje glede na materni jezik anketiranih učencev in dijakov

Materni jezik	Ocenjen/-a v slovenščini		Ocenjen/-a v madžarščini		Ocenjen/-a dvojezično		χ^2	p
	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)		
(a) Slovenščina	98	89,9	2	1,8	9	8,3		
Madžarščina	14	40,0	6	17,1	15	42,9		
Slov. in madžar.	4	100,0	0	0,0	0	0,0		
Skupaj	116	78,4	8	5,4	24	16,2	36,549	<0,001
(b) Slovenščina	98	89,9	6	5,5	5	4,6		
Madžarščina	11	31,4	10	28,6	14	40,0		
Slov. in madžar.	4	100,0	0	0,0	0	0,0		
Skupaj	113	76,4	16	10,8	19	12,8	47,534	<0,001

Opombe Naslovi vrstic: (a) – jezik, v katerem so bili pri športni vzgoji ocenjeni v preteklem šolskem letu, (b) – jezik, v katerem bi bili ocenjeni pri športni vzgoji, če bi imeli možnost izbire, *f* – število odgovorov, *f*(%) – delež odgovorov v odstotkih, χ^2 – hi-kvadrat-preizkus, *p* – statistična pomembnost.

Preglednica 4 Stališča učencev in dijakov glede učnega jezika, v katerem bi moral potekati pouk športne vzgoje, glede na njihov materni jezik

Materni jezik	Pretežno slovenščina		Pretežno madžarščina		Slovenščina in madžarščina*		χ^2	p
	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	<i>f</i>	<i>f</i> (%)		
Slovenščina	60	55,0	1	0,9	48	44,0		
Madžarščina	9	25,7	1	2,9	25	71,4		
Slov. in madžar.	0	0,0	0	0,0	4	100,0		
Skupaj	69	46,6	2	1,4	77	52,0	15,012	0,005

Opombe * bi morala biti enakovredno zastopana. *f* – število odgovorov, *f*(%) – delež odgovorov v odstotkih, χ^2 – hi-kvadrat-preizkus, *p* – statistična pomembnost.

glednica 3). Ugotavljamo, da obstaja statistično pomembna razlika v jeziku ocenjevanja, v katerem so bili anketiranci pri športni vzgoji ocenjeni v preteklem šolskem letu ($p < 0,001$) glede na njihov materni jezik. Anketiranci s slovenskim maternim jezikom so bili najpogostejše ocenjeni v slovenščini (89,9 %), tisti z madžarskim maternim jezikom pa dvojezično (42,9 %) ali v slovenščini (40,0 %). Vsi učenci in dijaki, ki kot materni jezik govorijo oba jezika, so bili v preteklem šolskem letu ocenjeni v slovenščini (100,0 %). Prav tako obstaja statistično pomembna razlika v jeziku, ki bi ga anketiranci izbrali za preverjanje in ocenjevanje znanja pri športni vzgoji, če bi imeli možnost izbire ($p < 0,001$). Učenci in dijaki s slovenskim maternim jezikom bi izbrali ocenjevanje v slovenskem jeziku (89,9 %). Medtem so anketiranci z madžarskim maternim jezikom odgovarjali bolj razpršeno, vendar so se v večini primerov opredelili, da bi želeli biti ocenjeni dvojezično (40,0 %) ali v slovenščini (31,4 %). Glede na prejšnje vprašanje je hkrati viden porast odgovorov, da bi želeli biti ocenjeni v madžarskem jeziku (28,6 %). Anketirani učenci in dijaki, katerih materni jezik sta slovenščina in madžarščina, bi se odločili za ocenjevanje znanja pri športni vzgoji v slovenskem jeziku (100,0 %).

Iz preglednice 4 lahko razberemo, da je več kot polovica anketiranih učencev in dijakov (52,0 %) mnenja, da bi morala biti slovenski in madžarski jezik pri pouku športne vzgoje enakovredno zastopana. Najmanj učencev in dijakov (gre sicer samo za dva anketiranca) se strinja s tem, da bi športna vzgoja morala potekati samo v madžarščini (1,4 %). V stališču učencev in dijakov do učnega jezika pri pouku športne vzgoje obstajajo statistično pomembne razlike ($p = 0,005$) glede na njihov materni jezik. Učenci in dijaki s slovenskim maternim jezikom bolj zagovarjajo stališče, da bi moral pouk športne vzgoje potekati pretežno v slovenščini (55,0 %), učenci in dijaki z madžarskim maternim jezikom pa so mnenja, da bi morala biti slovenski in madžarski jezik pri

Preglednica 5 Pogostost vključevanja aktivnosti v pouk športne vzgoje, ki spodbujajo narodno identiteto, in ugotavljanje razlik glede na stopnjo šolanja

Aktivnost	Pogostost	<i>f</i>	<i>f</i> (%)	$\bar{x}$	σ	<i>U</i>	<i>p</i>
Navijamo za športnike	(a)	24	15,8	2,22	0,70	2708,000	0,514
	(b)	71	46,7				
	(c)	57	37,5				
Ogledamo si športna tekmovanja	(a)	12	7,9	2,44	0,64	2762,000	0,654
	(b)	61	40,1				
	(c)	79	52,0				
Veselimo se zmag športnikov	(a)	27	17,8	2,03	0,62	2587,500	0,230
	(b)	93	61,2				
	(c)	32	21,1				
Pogovarjamo se o zadnjih tekmah	(a)	25	16,4	2,09	0,64	2711,500	0,508
	(b)	88	57,9				
	(c)	39	25,7				
Mahamo z zastavicami	(a)	9	5,9	2,63	0,60	2868,500	0,995
	(b)	38	25,0				
	(c)	105	69,1				
Ob uspehih smo ponosni na športnike	(a)	36	23,7	1,94	0,64	2604,500	0,267
	(b)	89	58,6				
	(c)	27	17,8				
Zapojemo himno	(a)	15	9,9	2,56	0,67	2866,500	0,988
	(b)	37	24,3				
	(c)	100	65,8				

Opombe *f* – število odgovorov, *f*(%) – odstotki, $\bar{x}$ – aritmetična sredina, σ – standardni odklon, *U* – vrednost Mann-Whitneyjevega U-preizkusa, *p* – statistična pomembnost; (a) zelo pogosto (pri vsaki uri), (b) občasno (le ob pomembnejših športnih dogodkih), (c) nikoli (tega ne počnemo).

pouku športne vzgoje enakovredno zastopana oz. da bi moral biti pouk športne vzgoje dvojezičen (71,4 %). Učenci in dijaki s slovenskim ter z madžarskim maternim jezikom so soglasno mnenja, da bi moral pouk športne vzgoje potekati dvojezično (100,0 %).

Kot je razvidno iz preglednice 5, so učenci in dijaki na splošno presodili, da so pri športni vzgoji najpogosteje ponosni na športnike ob njihovih uspehih ($\bar{x} = 1,94$), in sicer predvsem ob pomembnejših športnih dogodkih (46,7 %). Najmanj pogosto pa mahajo z zastavicami in zapojejo himno ($\bar{x} = 2,63$). Kar 69,1 % anketirancev je pri tem odgovorilo, da tega pri pouku športne vzgoje ne počnejo nikoli, pri čemer so si bili tudi enotni v odgovorih ($\bar{x} = 0,60$). Mann-Whitneyjev U-preizkus ni pokazal statistično pomembnih razlik v pogostosti

vključevanja obravnavanih aktivnosti, ki spodbujajo narodno identiteto pri športni vzgoji, glede na stopnjo šolanja.

Razprava

V raziskavi smo preučevali, na kakšen način se kaže in spodbuja narodna identiteta učencev ter dijakov na dvojezičnih šolah v Prekmurju pri predmetu športna vzgoja. Zanimalo nas je, v katerem jeziku potekata pouk in ocenjevanje pri športni vzgoji ter kakšno je stališče anketirancev do dvojezičnosti. Prav tako smo želeli preveriti, kako pogosto so pri pouku športne vzgoje vključene dejavnosti, ki spodbujajo narodno identiteto učencev, ter ali med anketiranci obstajajo statistično pomembne razlike glede na stopnjo šolanja, materni jezik in narodno pripadnost.

Rezultati so pokazali, da se v dvojezičnih osnovnih šolah pri pouku športne vzgoje učitelji in učenci sporazumevajo dvojezično (slovenščina in madžarščina sta enakovredno zastopani), v dvojezični srednji šoli pa komunicirajo pretežno v slovenskem jeziku. Razlike med skupinama so statistično pomembne. V *Izvedbenih navodilih za izvajanje programa dvojezične osnovne šole* (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2016) je zapisano, da se učni jezik v dvojezičnih šolah pri pouku prilagaja narodnostni sestavi razreda. Kot učna jezika sta v dvojezičnih šolah v Prekmurju uradno priznana dva, slovenščina in madžarščina. Oba naj bi bila zastopana enakovredno. Na ta način naj bi se realizirala enakopravnost različnih etničnih manjšin, po drugi strani pa naj bi poznavanje jezika večine oz. manjšine prispevalo k sprejemanju in spoštovanju drugega (Lukanovič in Zver 2013).

Podobne ugotovitve so se pokazale tudi pri izbiri jezika, v katerem poteka ocenjevanje pri športni vzgoji. Čeprav je treba izpostaviti dejstvo, da se pri športni vzgoji ocenjuje predvsem praktično znanje, medtem ko se preverjanje teoretičnega znanja izvaja v manjšem deležu, so rezultati pokazali, da so slovensko govoreči učenci in dijaki ocenjeni v slovenskem jeziku. Učenci ali dijaki, katerih materinščina je madžarski jezik, na testih preverjanja znanja odgovarjajo enakovredno v slovenskem in madžarskem jeziku ali pa so prav tako ocenjeni v slovenščini. Le majhen del jih je ocenjenih v madžarskem jeziku. Zanimiv je podatek, da so bili vsi anketirani učenci in dijaki, katerih materna jezika sta slovenščina in madžarščina, pri športni vzgoji ocenjeni v slovenščini, prav tako pa bi se, če bi imeli možnost izbire, odločili, da bodo ocenjeni v slovenskem jeziku. Sklepamo lahko, da se anketiranci, ki govorijo jezik manjšine, jezikovno prilagajajo anketirancem, ki govorijo jezik večine (slovenščina). Dobljene ugotovitve pa je možno pripisati tudi večjemu

spodbujanju k učenju in uporabi slovenskega jezika s strani učiteljev športne vzgoje. Tudi Elizabeta Bernjak (2005) ugotavlja, da naj bi bila ena izmed nalog dvojezičnih šol, da spodbuja ohranjanje maternega jezika manjšine, hkrati pa skrbi za integracijo manjšine v večinski narod. Kot pišeta Ines Baler in Majda Horvat (2019) ter kot velevalo tudi *Izvedbena navodila za izvajanje programa dvojezične osnovne šole* (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo 2016), imajo učenci in dijaki možnost, da sami izberejo jezik, v katerem želijo biti ocenjeni. Ker so se v vseh vprašanih, ki so zadevala izbiro in uporabo jezika pri pouku športne vzgoje, pokazale statistično pomembne razlike, lahko prvo hipotezo, »Med anketiranci obstaja statistično pomembna razlika v uporabi slovenskega in madžarskega jezika pri pouku športne vzgoje glede na stopnjo šolanja in njihov materni jezik«, na podlagi dobljenih rezultatov sprejmemo. Dobljene ugotovitve kažejo, da je jezik pomemben element narodne identitete, ki pomembno prispeva k njenemu spodbujanju in ohranjanju tudi pri šolski športni vzgoji. Izpostaviti pa velja, da je pri športni vzgoji v ospredju gibalna aktivnost. Manj je verbalnega sporazumevanja, ki pride do izraza zlasti pri podajanju navodil, komentarjev, povratnih informacij ter ocenjevanju teoretičnih vsebin.

Raziskava je potrdila, da učenci in dijaki ne glede na svoj materni jezik na splošno gojijo stališče, da mora pouk športne vzgoje potekati dvojezično. Takšno prepričanje ima več kot polovica anketirancev. Podobne rezultate osvetljuje tudi raziskava Mojce Medvešek (2020), pri kateri je več kot polovica učencev in dijakov odgovorila, da naj bi pouk v dvojezični šoli potekal dvojezično, pri čemer so se z navedenim v večjem deležu strinjali učenci, katerih materni jezik je madžarščina oz. slovenščina in madžarščina. Pozitiven odnos učencev do dvojezičnosti v šolah na slovensko-madžarskem območju Prekmurja je pokazala tudi raziskava Sonje Novak Lukonovič in Limona (2014). Kljub temu so se v naši raziskavi v odnosu do dvojezičnosti pokazale pomembne razlike. Slovenski učenci in dijaki v večji meri podpirajo, da bi pouk športne vzgoje moral potekati pretežno v slovenskem jeziku, medtem ko madžarski učenci zagovarjajo stališče, da morata biti slovenščina in madžarščina pri predmetu enakovredno zastopani. Dvojezičnost učenca s slovenskim maternim jezikom predstavlja dodatno vrednost in obogatitev, učenca z madžarskim maternim jezikom pa je omogočena možnost lažjega sporazumevanja in ohranjanja narodne identitete. Večjezičnost tako prispeva k enostavnejši integraciji manjšine v družbeno skupnost (Mikolič in Zudič Antič 2006). Glede na dobljene rezultate lahko drugo hipotezo, »Med anketiranci obstaja razlika v stališču do uporabe dvojezičnosti pri športni vzgoji glede na njihov materni jezik«, sprejmemo.

Z raziskavo smo želeli preveriti, kakšno mnenje imajo učenci in dijaki o pogostosti vključenih vsebin, ki lahko spodbujajo narodno identiteto pri pouku športne vzgoje. Dejavnost, ki so jo anketiranci prepoznali, da najbolj spodbuja narodno identiteto pri športni vzgoji, je spodbujanje občutkov ponosa ob uspehih športnikov. Tudi Starc (2003) ugotavlja, da uspešni športniki predstavljajo določen zgled, z njihovimi uspehi pa se poistoveti celoten narod. Misel potrjujeta Mojca Doupona Topič in Marjeta Kovač (2005), ki sta ugotovili, da so slovenski državljani precej ponosni, ko slovenski športniki dosežejo visoke športne rezultate. Podobnega mnenja je tudi Dóczy (2011), ki navaja, da je za večino Madžarov športni uspeh pomemben. Naša raziskava ni pokazala statistično pomembnih razlik med anketiranimi učenci in dijaki. Tretjo hipotezo, »Med stopnjo šolanja, ki jo anketiranci obiskujejo, obstaja razlika glede pogostosti vključenih aktivnosti v pouk športne vzgoje, ki spodbujajo narodno identiteto«, ovržemo. Dobljeni rezultati ne presenečajo, saj tudi v učnih načrtih za športno vzgojo v dvojezični osnovni in srednji šoli ni predpostavljeno obravnavanje narodnostnih vsebin teoretične ali praktične narave. Pozitivno plat vključevanja narodnostnih vsebin v pouk športne vzgoje vidimo v možnosti, da učenci različnih narodnosti razvijajo socialne veščine, kot so strpnost, komunikacija in medsebojno sodelovanje (Leonenko 2016).

Sklep

Namen naše raziskave je bil ugotoviti, kakšna je pri spodbujanju narodne identitete učencev in dijakov na slovensko-madžarskem območju Prekmurja vloga športne vzgoje v osnovni ter srednji šoli. Na podlagi pridobljenih rezultatov ugotavljamo, da se narodna identiteta učencev in dijakov odraža tudi pri predmetu športna vzgoja, pa naj poteka bodisi zavestno in načrtno bodisi nezavedno, skozi prikriti kurikulum. Na osnovi raziskave zaključujemo, da na spodbujanje narodne identitete pri športni vzgoji vplivajo jezik sporazumevanja in dejavnosti, kot so ogledi športnih tekmovanj in pogovori o njih, navijanje za športnike in razvijanje ponosa ob njihovih dosežkih ter organizacija šolskih športnih tekmovanj. Raziskava je pokazala, da se v dvojezičnih osnovnih in srednjih šolah v Prekmurju pri športni vzgoji spodbuja predvsem slovenska narodna identiteta. Vseeno imajo pri tem pripadniki madžarske narodnosti prav tako možnosti, da ohranjajo tudi madžarsko. Raziskava potrjuje obstoj sožitja med slovenskim in madžarskim narodom, ki se odraža tudi pri predmetu športna vzgoja.

Dobljeni izsledki lahko koristijo dvojezičnim osnovnim in srednjim šolam pa tudi vsem ostalim vzgojno-izobraževalnim institucijam, ki vzgajajo in izobražujejo učence različnih narodnosti, da uzavestijo, na kakšen način lahko

pri šolskih predmetih načrtno ali preko prikritega kurikulumu spodbujajo razvoj narodne identitete pripadnikov večinskega in manjšinskega naroda. V nadaljnjih raziskavah bi bilo smiselno ugotoviti, na kakšen način se spodbuja in utrjuje slovenska narodna identiteta v zamejstvu – na Madžarskem v Porabju in nenazadnje tudi na dvojezičnem slovensko-italijanskem območju. To bi ponudilo možnosti za primerjavo izsledkov ter oblikovanje celostnega vpogleda v vlogo šole in športa pri razvijanju narodne identitete učencev.

Zahvala

Prispevek je nastal v okviru raziskovalnega programa št. P6-0372 Slovenska identiteta in kulturna zavest v jezikovno in etnično stičnih prostorih v preteklosti in sedanjosti, ki ga financira Javna agencija za raziskovalno in inovativno dejavnost Republike Slovenije (ARIS).

Literatura

- Baler, I., in M. Horvat. 2019. »Dvojezično šolstvo v Prekmurju razdvaja, sprožena druga presoja ustavnosti zakona.« *Vestnik*, 5. oktober. <https://vestnik.si/clanek/aktualno/dvojezicno-solstvo-razdvaja-734237>.
- Bernjak, E. 2005. »Izginjanje manjšinskega jezika v narodnostni in dvojezični šoli ob slovensko-madžarski meji.« V *Vloga meje: madžarsko-slovenska razmerja, slovenistika na sosednjih univerzah, zahodnoslovanski študiji, izbor šolskega berila, humanistika in družboslovje v Pomurju*, uredil M. Hladnik, 37–50. Ljubljana: Slavistično društvo Slovenije.
- Bernstein, B. 1996. *Pedagogy, Symbolic Control and Identity: Theory, Research, Critique*. London: Taylor and Francis.
- Časar, R. 2004. »Vloga staršev in šole pri ohranjanju narodne identitete.« Magistrsko delo, Univerza v Ljubljani.
- Dóczi, T. 2011. »Gold Fever(?): Sport and National Identity; The Hungarian Case.« *International Review for the Sociology of Sport* 47 (2): 165–182.
- Doupona Topič, M., in M. Kovač. 2005. »Sport as an Important Part of the Slovenian National Identity.« V *4th International Scientific Conference on Kinesiology: Science and Profession – Challenge for the Future*, uredila D. Milanović in F. Prot, 730–732. Zagreb: Faculty of Kinesiology.
- Gabrič, A. 2006. *Šolska reforma 1953–1963*. Ljubljana: Inštitut za novejšo zgodovino.
- Južnič, S. 1993. *Identiteta*. Zbirka Teorija in praksa. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Kymlicka, W. 2005. *Sodobna politična filozofija: uvod*. Prevedli Z. Erbežnik idr. Ljubljana: Krtina.
- Lampl, Z. 2009. »A nemzeti identitás, avagy a magyar márka megőrzése.« V *Hatékony érdekérvényesítést*, uredil K. Tóth, 41–49. Somorja: Fórum Kisebbségkutató Intézet.

- Leonenko, A. 2016. »Model of Preparing Future Physical Education Teachers for Patriotic Upbringing of High School Pupils.« *Journal of Physical Education and Sport* 16 (1): 668–672.
- Low-Beer, A. 2003. »School History, National History and the Issue of National Identity.« *International Journal of Historical Teaching, Learning and Research* 3 (1): 9–14.
- Lukanovič, S., in S. Zver. 2013. »Dvojezično izobraževanje: izbrani primeru v svetu.« V *Priročnik za učitelje dvojezičnih šol v Prekmurju*, uredila M. Pisnjak, 500–531. Lendava: Zavod za kulturo madžarske narodnosti.
- Medvešek, M. 2020. »Ali dvojezična šola v Prekmurju res razdvaja? Stališča staršev, dijakov in učencev o dvojezičnem izobraževanju.« *Teorija in praksa* 57 (2): 581–599.
- Mikolič, V., in N. Zudič Antonič. 2006. *Med kulturami in jeziki*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales, in Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije.
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2016. *Izvedbena navodila za izvajanje programa dvojezične osnovne šole*. Uredil V. Milekšič. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- . 2020a. *Izvedbena navodila za dvojezično izvajanje izobraževalnega programa dvojezična slovensko-madžarska gimnazija*. Uredili V. Milekšič, T. Kranjc, V. Gomivnik Thuma, M. Pisnjak in I. Kumer. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- . 2020b. *Izvedbena navodila za dvojezično izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov v dvojezični srednji šoli*. Uredili V. Milekšič, T. Kranjc, V. Gomivnik Thuma, M. Pisnjak in I. Kumer. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo. 2011. *Program osnovna šola; športna vzgoja; učni načrt*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- . 2008. *Učni načrt: gimnazija; športna vzgoja*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Ministrstvo za šolstvo in šport. 2007. *Bela knjiga o športu*. Uredili S. Starček, Z. Verovnik in I. Polajnar. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- . 2011. *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji*. Uredila J. Krek in M. Metljak. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Mujdrica, K. 2022. »Vloga predmeta šport pri spodbujanju narodne identitete na slovensko-madžarskem območju Prekmurja.« Magistrsko delo, Univerza v Mariboru.
- Novak Lukonovič, S., in D. Limon. 2014. »Attitudes to Bilingual Education in Slovenia.« *Current Issues in Language Planning* 15 (4): 426–442.
- Omelchenko, D., S. Maximova, G. Avdeeva, N. Goncharova, O. Noyanzina in

- O. Surtaeva. 2015. »Patriotic Education and Civic Culture of Youth in Russia: Sociological Perspective.« *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 190:364–371.
- Peček Čuk, M., in I. Lesar. 2011. *Moč vzgoje*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Rupel, A. 2006. *Šport in narodna identiteta Slovencev v Italiji: pomen športa v njihovem življenju*. Gorica: Slovenski raziskovalni inštitut.
- Shubovich, M. M., N. A. Ilyina, L. N. Belonogova in N. N. Belukhina. 2016. »Physical Education and Sport Faculty Student Training to Promote Patriotism among Rising Generation.« *Teoriya i praktika fizicheskoy kulturyi* 2:51–53.
- Skitnevskiy, V., N. Kulakova, V. Reva, J. Novozhilova, I. Sedov in V. Kuznetsov. 2018. »Patriotic Education Formation in the Physical Training Process of Lessons in Schools.« *Herald NAMSCA*, št. 3: 554–557.
- Stankovič, P. 2004. »Sport, Nationalism and the Shifting Meanings of Soccer in Slovenia.« *European Journal of Cultural Studies* 7 (2): 237–253.
- Starc, G. 2003. »Telesne prakse športa kot torišče slovenskega nacionalizma.« *Teorija in praksa* 40 (5): 907–925.
- . 2006. »Šport kot socialna arena nacije v Sloveniji.« *Razprave in gradivo*, št. 50–51: 272–284.
- Vaczi, M. 2019. »The American Dream in Postsocialist Hungary: Melodrama, Reflexivity and Transference in Elite Swimming.« *Communication and Sport* 7 (6): 771–788.
- Vidmar, T. 2011. »Schooling of National Minorities in Slovenia: Two Approaches.« *Philosophy, Sociology, Psychology and History* 10 (1): 31–43.
- Whitson, D, in D. McIntosh. 1993. »Becoming a World-Class City: Hallmark Events and Sport Franchises.« *Sociology of Sport Journal* 10 (3): 221–240.
- Zakon o gimnazijah (ZGim). 1996. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 12. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=1996-01-0571>.
- Zakon o osnovni šoli (ZOsn). 1996. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 12. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=1996-01-0570>.
- Zakon o posebnih pravicah italijanske in madžarske narodne skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja (ZPIMVI). 2001. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 35. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2001-01-2046>.
- Žurej, J. 2004. »Pravice manjšin in jezikovne pravice v medijih v Republiki Sloveniji in v tujini.« *Revus: revija za ustavno teorijo in filozofijo prava* 2:81–93.

The Role of Physical Education in Encouraging National Identity in the Bilingual Area of Prekmurje

This paper explores the role of physical education in primary and secondary schools in promoting the national identity of pupils and students in Prekmurje, a bilingual region. Quantitative data from 152 respondents in bilingual primary and secondary schools in Prekmurje were collected using an online questionnaire. The results show that physical education in Prekmurje promotes

Slovenian national identity. This is influenced by: communication, mainly in Slovene; activities, that are included intentionally or through a hidden curriculum; and by the fact that the majority of the pupils and students surveyed have a Slovene national identity. Despite the results confirming the promotion of Slovenian national identity, the study nevertheless shows an openness towards the Hungarian ethnic community maintaining their national identity in physical education, and confirms that there is coexistence between the different nationalities in the Prekmurje region.

Keywords: nationality, sport, physical education classes, bilingual education, Hungarian minority